UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jtem de sacramento co[n]fessionis et penitentie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Visual Library

De ſacramento confeſſionis ⁊ peni/tentie et coꝝ attinentijs.

Recipimus vt ſacerdotes parrochialiũ eccleſiarum. ſubditos ſuos frequenter ãmoneant et in penitẽtia iniũgant vt ad cõfeſſionẽ ſepe veniãt. Et prius ꝙ veniant ad confeſſionẽ diligẽter ſcrutent̃ corda ſua cõfiteri volẽtes. Peccata ſua ſollicite rememorent Et cũ dolore ⁊ vultu ſuppli/ci ad cõfitendũ accedant. q̃ſi ad dei iudiciũ. Sacerdotes ãt vt dei miniſtri circa cõfeſſionẽ audiendã et penitentiam iniungendã maximã adhibeãt diligentiam. vt attẽte diligẽter et cũ modeſtia audiãt cõfitentẽ. ¶ Itẽ ad cõfeſſionez audiendã cõmunẽ et aptũ locũ in eccleſia vt ab oĩbus videri poſſint ſibi eligant ſacerdotes In locis ãt obſcuris ⁊ tenebroſis cõfeſſiones nõ audiãt. Nec extra eccleſiã niſi in magna neceſſitate vel infirmitate. Contrariũ faciẽtes ſententiã excõicationis ſe nouerint incurſuros ¶ Itẽ precipimus vt ſacerdotes ante ſolis ortum vel poſt ſolis occaſum nullatenus ad cõfeſſionẽ ſedeãt niſi in magna neceſſitate et in loco illuminato et aliquibus p̃ñtibus. ¶ Itẽ p̃cipimus ſub pena excõicationis vt ſacerdotes in audiendis cõfeſſionibus vultũ humilem habeant et oculos ad terrã nec faciem reſpiciãt cõfitẽtis et maxime mulieris. ¶ Itẽ ſacerdotes moueant et doceant ſubditos ſuos vt humiliter ⁊ corde cõtrito oculis in terrã defixis cõfiteant̃. Et mulieres coopertis capitibus ⁊ collis ſubmiſſa voce pure et ĩtegraliter peccata ſua cõfiteãt̃. ¶ Itẽ ſacerdotes mulierẽ q̃ ſola ſit in eccleſia nullatenus audiant cõfitentem ſed in cõſpectu honeſte ſocietatis. Cõtrariũ faciẽtes ipſo facto ſententiã excõicationis ſe nouerint incurſuros et inſuper tribus diebus in pane et aqua ieiunent. ¶ Itẽ p̃cipimus vt ſacerdotes induti ſuppellicio vel cappa ſtola ſuppoſita ad cõfeſſionẽ ſedeant ¶ Itẽ ſub pena excõicationis p̃cipimus ne aliquis ſacerdos audiat cõfeſſionẽ mulieris cũ qua peccauit. nec etiã conſocias aut fautores vel mediatores peccati ſui. ſed mittat eos et eas ad honeſtos et diſcretos cõfeſſores. ¶ Item precipimus vt ſacerdotes manſuete audiãt confeſſiones et de conſuetis peccatis ſigillatim diligenter interrogent et de circũſtãtijs peccatorum De inuſitatis ãt noĩatim nõ inquirant ſed ꝑ cõmunia verba ex quibus confitens ſi reus eſt peccati poſſit intelligere quid dicatur vt ſic intelligens cõfiteatur. Si autem reus nõ fuerit de illo nõ tentetur. ¶ Item ſacerdotes diligenter inſtruant et moneant confitẽtes vt integraliter et diſtincte mortalia peccata et circũſtãtias eorum que peccata aggrauant et peccatum per ſe faciunt confiteantur vt eſt ſacer ordo ſacer locus circa peccatum luxurie et cõcupiſcentie que omnia notantur in hoc verſu. Quis. quid. vbi. cum quo. quotiens. cur. quomodo. quando. Venialia autem peccata ſufficit ſummatim ac generaliter confiteri.

¶ Item precipimus vt ſacerdotes nobis vel illi cui vices noſtras pro tempore in ſpũalibus cõmittimus maiora peccata et iniunctionem penitentie ꝑ eiſdem reſeruẽt vt ſunt homicidia Sacrilegia Incendia eccleſiarum Peccata contra naturã. Defloratio virginuz cũ violentia Concubitus ſanctimonialiũ conuerſarum incluſarum vel aliarum mulierum religioſarum inceſtus. Iniectiones manuum in parentes vel eccleſiaſticas perſonas Sortilegia Veneficia Periuria manifeſta Fidei et votorũ trãſgreſſores. ſymonia. heret̃. apoſtaſia. Et magne blaſphemie ſcienter facte. in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dubijs aūt ſacerdotes ſemper conſulēt
nos vel vicem noſtraꝫ in ſpūalibus ge
rentem aut alios ſapientes viros non
prodēdo aut reuelando cōfitentem ſed
in genere quorum cōſilio penitentē ab
ſoluant aut ad aliū mittant. ¶ Iteꝫ au
dita cōfeſſione ſacerdos ſemꝑ interro/
get cōfitentē ſi velit abſtinere ab omni
mortali peccato. ⁊ hoc ei cōſulat ⁊ mo/
dis quibus pōt inducat et ſi confitens
dixerit ſe nolle vel nō poſſe abſtinē nō
abſoluat cum nec ei penitētiā iniūgat
ſed moneat vt interim faciat quicquid
boni poſſit. vt deus cor eius citius il/
luſtret et ad penitētiam reducat Cōſu/
lat ei etiā ſacerdos cū diligētia moduꝫ
vitādi per quem poſſit a peccato faci/
lꝰ abſtinere Sacerdotes etiā in iniun/
gēdis penitētijs diſcretionē habeant.
vt penitētias ſm magnitudinē et q̄li/
tatē peccati et poſſibilitateꝫ cōfitentis
peccatoribus iniungant. Pro peccatis
carnalibus iniūgāt penitētias corꝑales
ſicut eſt ieiuniū peregrinatio diſciplina
et ſilia. Pro ſpūalibꝰ āt negligētijs in/
iūgāt orationes et elemoſynas et medi
tationes peccatis ſuis ↄ̄rias. In aſſum/
ptione rei aliene vel in dāno aliȷ̄ꝰ illato
ꝑ furtuꝫ rapinā vſuraꝫ ꝑ fraudem ꝑ in
iuſtā exactionem ꝑ falſam teſtificationē
et alios modos de quibꝰ ſacerdotes di/
ligenter inquirāt et ꝑmo et ꝑcipue iniū
gant reſtitutiōes fieri his q̄s predictis
modis dānauerūt vel leſerūt ſi faculta
tem hn̄t vel cum facultatē habuerint ſi
in p̄ñti nō hn̄t aliter eos nō abſoluant.
¶ Item ꝑcipimus ſub pena excōicatio
nis quā in his ſcriptis ferimus in ſacer
dotes q̄ ↄ̄riū fecerint ne cōfeſſores cu/
iuſcūq₃ cōditiōis vel ſtatꝰ cōfitentibꝰ
noīe reſtitutiōis ꝑ penitētia iniūgant
vt eccleſias capellas vel cenobia inſti/
tuāt vel eccleſijs legata faciāt ſed pꝰ
reſtitutioneꝫ vt p̄dictū eſt. faciāt illis a
quibꝰ extorta ſūt ſi inueniant᷑ vel here/
dibus eoꝝ Alioq̄n ad arbitriū nr̄m vel
nr̄i penitētiarij erogent᷑. ¶ Itē ſub pe
na predicta prohibemus ſacerdotibus
ne miſſas q̄s penitētibus iniūxerint a/
liquatenꝰ celebrēt ſed ad alios mittant
Nec₃ ſacerdotes inter ſe faciāt cōuen/
tionē de miſſis celebrādis vt mutuo ꝑ/
rochianos ꝓ celebrādis miſſis trāſmit/
tant. ¶ Itē diligent᷑ in cōfeſſione caue
ant ſacerdotes vt ſi cōfitentes peccata
aliquoꝝ reuelauerint vel noīa eoꝝ indi
cauerint cū quibꝰ peccauerit ſecrete te/
neāt ſicut peccatū cōfitētis ¶ Itē ſub
pena excōicationis oībus ſacerdotibus
inhibentes ne a cōfitentibus noīa eoꝝ
cum quibus peccauerint inquirant vel
circūſtātias ꝑ q̄s poſſint nomina eoruꝫ
ſciri. Quod ſi fecerint ab officio cōfeſſi
onis audien de et ſacroꝝ miniſterioruꝫ
ipo facto ſe nouerint eſſe ſuſpēſos. Et
in principio cōfeſſionis ſacerdotes di/
ſtricte inhibeant cōfitentibus ne pecca
ta aliorum cōfiteantur vel reuelēt. aut
nomina eorum cum quibus peccauerit
exprimāt vt dictū eſt. ¶ Itē nullus ſa/
cerdos ex ira odio vel etiam metu cor/
poris cōfeſſionem audeat cōfitentis re
uelare verbo vel ſigno generaliter vel
ſpecialiter dicēdo. Et ſi reuelauerit ali
quo mō. de hoc cōuictus debet abſq₃ mi
ſericordia degradari. Si tamen indi/
geat conſilio illud vt dictum eſt abſq₃
expreſſione perſone caute requirat.
¶ Item precipimus vt omnes ſacer/
dotes parrochialium eccleſiarum fre/
quenter et diligenter ſubditos ſuos v/
triuſq₃ ſexus ammoneant vt poſtq̄₃ ad
annos diſcretionis peruenerint omnia
peccata ſua integre et ad minus ſemel
in anno confiteantur proprio ſacerdoti
ꝑochiali et iniunctam eis penitentiam
ſtudeant adimplere ſuſcipiendo ad mi
nus in paſcha euchariſtie ſacramētū Ni
ſi de cōſilio proprij ſacerdotis ob aliq̄₃
cauſam rationabilē duxerint abſtinēdū
Alioq̄n veniētes ab ingreſſu eccl'ie ar/
ceāt᷑. moriētes chr̄iana careāt ſepultura

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Si quis aūt proprio ſacerdoti ꝓrochia
li ad minus ſemel in anno plene et inte
gre cōfeſſus nō fuerit. precipimus ꝙ ſa
cerdos in paſcha ei ſacramentū minime
adminiſtret. ¶ Itē ſacerdotes diligen/
ter attendāt q̇ ꝓrochiani eorū ſaltem in
āno ſemel ad cōfeſſionem nō veniāt. et
noīa illoꝝ ad nos vel officiū nr̄m ſeu ad
ordinariū loci referant vt debite puniā
tur ne ab ipſis ſacerdotibus notā negli
gentie requiramus ¶ Hoc āt ſtatutum
frequēter in eccleſijs ꝑcipimus publi/
cari. Ne aliq̇s ex ignorātie cecitate vel
lamē excuſatiōis aſſumat. Si q̇s tū ali/
eno ſacerdoti iuſta de cauſa voluerit cō
fiteri licētiā primo poſtulet et obtineat
a ꝓprio ſacerdote Ita tū ꝙ ſemel ad mi
nus in āno ꝓprio ſacerdoti plene et in/
tegre cōfiteat. Sacerdos āt cautus et
diſcretus ſit vt more periti medici ſuꝑ
infundat oleū et vinū vulneribus ſau/
ciati diligēter inquirens peccatoris cir
cūſtātias et peccati. ex quibus prudent̄
intelligat q̄le debeat peccatori prebere
cōſilium ad ſanādū egrotū.

De ordinibus et qui ad ordines ad/ mitti debeāt.

Tatuimus vt oēs clerici ad ali
quem ſacrū ordinē ordinādi. ie/
iuni diligēter ante ordines vel
ordinis ſuſceptionē integraliter pecca
ta ſua cōfiteātur vt mundi mēte et cor/
pore gratiā recipiāt āpliorē. ¶ Itē ꝑci
pimus ſub pena ſuſpenſiōis et excōica/
tiōis ne aliquis ad ſacrū ordinē prefici
endus vt hactenus viſum eſt ep̄la vel
euāgelio lecto et ordine ſuo recepto re/
cedere audeat prius q̄ȝ officium miſſe
totaliter ſit expletū. ¶ Item oēs illi q̇
ordinē ſacrū vel nō ſacrum ab alienis
ep̄is recepint nr̄a ſuꝑ hoc ſpēali licētia
nō obtēta executionē ordinis ſibi no/
uerint interdictā. ¶ Iteȝ denūciamus
oībus qui gaudere volūt ꝑuilegio cle/
ricali alicuius ordinis clerica lis ꝙ nos
ipſos nō defendemus pretextu priuile/
gij clericalis vel ordinis niſi tpe q̊ paſſi
fuerint iniuriā tōſurā et habitū detule
rint clericalē. ¶ Item ꝑcipimus ne ali
quis decanus chriſtianitatis preſbyte/
ros ab alienis ep̄is q̇buſcūq̄ȝ ex dioceſ
Coloñ ordinatos ꝑmittat in ſuo deca/
natu aliq̄tenus celebrare niſi ꝑ lr̄as no
ſtras oſtendere poſſint a nobis ſuꝑ hoc
ſe licētiā vel diſpēſationem habuiſſe
¶ Itē diſtricte ꝓhibemus ſub pena ex
cōicatiōis ne aliq̇s furtiue ad aliquem
ordinē accedere audeat. ne plures ordi
nes vna die aliquis recipiat. Qui ꝯtrū
fecerit ſciat ſe executionē ſuſcepti ordi/
nis nō hr̄e ⁊ irregularis efficitur ſi mi/
niſtrauerit in ordine ſic ſuſcepto. Item
prohibemus ne aliquis per ſaltum ſe fa
ciat promoueri.

De matrimonio et eius attinentijs.

Rohibeāt frequenter ſacerdo/
tes oībus ſubditis ſuis ſub pe/
na excōicatiōis ne fidē ſibi dēt
clandeſtine et in occulto ſuꝑ matrimo/
nio ꝯhendo vel etiā clam ꝯhant matri/
monium ſed publice coram preſbytero
et corā pluribus hoc faciant et ſi aliter
fidem dederint de ꝯhendo vel cōtrare
rint. ipſi quos in his ſcriptis excōica/
mus denuncientur excōicati. ¶ Itē ex
cōicamus oēs qui clādeſtinis nuptijs
interfuerint niſi infra mēſeȝ nobis vel
officē. nr̄o vel ordinario loci hoc reuela
uerint. Et ſciāt oēs ꝙ ſi aliquē q̇ hm̄oi
clādeſtinas nuptias celebrat. vel talib⁹
nuptijs interfuerit. nos et officialis nr̄
vel archidiacon⁹ ſcire poterimus eum
ſeueriſſime puniemus. Iteȝ ꝑcipim⁹ ꝙ
oēs ſacerdotes ſingulis diebus dn̄icis
excōicēt oēs illos et illas. qui vel que
cōtra matrimonium iam cōtractum vel
etiā ſuꝑ matrimonio ꝯhendo teſtimoni
um falſum tulerunt. Precipimus etiā

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN